

Zbirka medijskih objav

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,

18. 02. 2014

Število objav: 6
Tiskani mediji: 4
Splet: 2
Radijske postaje: 0
Televizijske postaje: 0
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Festival mlade literature Urška
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Kult3000
Mednarodno zborovsko tekmovanje
Maribor
Slovensko zborovsko tekmovanje Naša
pesem
Zborovsko tekmovanje za veliko
nagrado Evrope

Seznam objav v zbirki:

	Naslov	Napovednik		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Delo; 130000	Stran: 16	Površina: 250 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 18. 02. 2014		
Stran v zbirki 3	Avtor	T.Ju.		
	Teme	Kult3000		

	Naslov	Vztrajanje pri kakovostnih izdajah		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Dnevnik; 0	Stran: 22	Površina: 589 cm ²
	Rubrika / Datum	Kultura, 18. 02. 2014		
Stran v zbirki 4	Avtor	Mager Ingrid		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Mednarodno zborovsko tekmovanje Maribor, Zborovsko tekmovanje za veliko nagrado Evrope, Slovensko zborovsko tekmovanje Naša pesem		

	Naslov	Ko ugasnejo luči		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Dnevnik; 0	Stran: 23	Površina: 573 cm ²
	Rubrika / Datum	Kultura, 18. 02. 2014		
Stran v zbirki 6	Avtor	Geršak Ana		
	Teme	Festival mlade literature Urška		

	Naslov	Ko ugasnejo luči		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 205280		
	Rubrika / Datum	Iz tiskane izdaje, 18. 02. 2014		
Stran v zbirki 8	Avtor	Geršak Ana		
	Teme	Festival mlade literature Urška		

	Naslov	Vztrajanje pri kakovostnih izdajah		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 205280		
	Rubrika / Datum	Iz tiskane izdaje, 18. 02. 2014		
Stran v zbirki 11	Avtor	Mager Ingrid		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Mednarodno zborovsko tekmovanje Maribor, Zborovsko tekmovanje za veliko nagrado Evrope, Slovensko zborovsko tekmovanje Naša pesem		

	Naslov	Puhar v Ljubljani		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Gorenjski glas; 45000	Stran: 17	Površina: 211 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 18. 02. 2014		
Stran v zbirki 14	Avtor	Kavčič Igor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

SRE SLOVENCI, IDENTITETA, DEMOKRACIJA IN SUVERENOST

19. 2. Cikel predavanj bo zgodovinar dr. Božo Repe nadaljeval s temo *Med Balkanom in Srednjo Evropo; Slovenci in Jugoslovanstvo*. Drugo v sklopu štirih predavanj bo jutri ob 18. uri v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.

O ODNOSU MED NACIZMOM IN RELIGIJO

Predavanje dr. Marka Kerševana v okviru Večerov SPD Primož Trubar bo pod naslovom *Hitlerjev Bog: nacionalsocializem in/ kot religija ter odnos do katolicizma in protestantizma* zaokrožilo sklop na temo odnosa med nacizmom in religijo. Trubarjeva hiša literature, Ljubljana, ob 19. uri.

EMONA 2000: EMONCI, POZDRAVLJENI V KNJIŽNICI!

Niz predavanj v okviru projekta *Emona 2000* bo jutri ob 19.30 v enoti Šiška nadaljeval Miran Erič, ki bo spregovoril o pomembnosti odkritja ostankov rimske tovorne ladje v Ljublanici pri Sinji Gorici. V ponedeljek, 24. 2., bo ob 18. uri v Knjižnici Otona Župančiča predavanje Klavdije Blažun *Hipatija, prezrta muza zahodne filozofije*. Cikel treh predavanj *Zakaj smo vsi (še) Rimljani?*, o dediščini, ki so nam jo zapustili stari Rimljani, bo predavateljica dr. Maja Sunčič začela v torek, 25. 2., ob 19. uri v Slovanski knjižnici s temo o ženski v antiki in danes.

RAZMIŠLJANJA IN RAZGOVORI V MOHORJEVI

Pogovor z naslovom *Živeti s posledicami: okolje, odgovornost, identiteta* bo vodil filozof dr. Vojko Strahovnik. Sodelovala bosta dr. Tomaž Grušovnik in Jerneja Penca. Knjigarna Mohorjeve družbe, Ljubljana, ob 17. uri.

BREZ ČLOVEKA – ENOUMJE NEOLIBERALIZMA

Predstavitev knjige in pogovor z njenim avtorjem, Vojkom Starovičem. Knjigarna Kulturnica Velenje, ob 18. uri.

ČET HRUM ČASA: OD MODERNIZMA DO GULAGA

20. 2. Ob nedavnem izidu izbora proze in esejistike Osipa Mandelštama *Hrum časa* bosta o delu enega najvidnejših predstavnikov ruskega modernizma spregovorila prevajalec Drago Bajt in rusist dr. Aleksa Škaza, pogovor pa bo povezoval Aljoša Harlamov. Trubarjeva hiša literature, Ljubljana, ob 19. uri.

ALEŠ ŠTEGER IN JURIJ HUDOLIN

V ciklu pogovorov bo pesnik, pisatelj in kolumnist Jurij Hudolin gostil pesnika, esejista in urednika Aleša Štegra. **Kult3000**, Metelkova, Ljubljana, ob 18. uri.

OŽIVITEV MODERNIH OLIMPIJSKIH TEKMOVANJ

Zgodovinsko predavanje dr. Tomaža Pavlina o olimpijstvu in olimpijskih igrah. Modrijanova knjigarna, Ljubljana, ob 18. uri.

NEŽA MAURER IN FRANC MARUŠIČ

Pesnica in jezikoslovec bosta gosta dogodka ob mednarodnem dnevu maternih jezikov. Pogovor o dvojnini v slovenskem jeziku in poeziji ter v življenju nasploh bo vodila Bernarda Žarn. Skedenj Škrabčeve domačije v Hrovači pri Ribnici, ob 18. uri.

O FILOZOFIJI MONISTIČNEGA KAŠMIRSKEGA ŠVAIZMA

O eni najbolj vznemirljivih indijskih filozofij bo predavala Tina Košir Mazi, doktorska študentka filozofije. Dvorana Rotovž, Maribor, ob 19. uri.

SKRITO POVELJE

Predstavitev knjige in pogovor z njeno avtorico Drago Potočnjak bo vodil Dušan Jelinčič. Goriška knjižnica Franceta Bevka, ob 18. uri.

PON ANTIKA NA ŠIRŠEM DOMŽALSKEM OBMOČJU

24. 2. V nizu *Srečanja pod slamniki* bo voditeljica Cveta Zalokar-Oražem gostila dr. Janeza Marolta, zgodovinarja, komparativista, umetnostnega zgodovinarja in teologa. Slamninarski muzej, Domžale, ob 18. uri.

TOR GORAN VOJNOVIČ

25. 2. Režiser, scenarist, pisatelj, pesnik in kolumnist bo gost dogodka v seriji *Mini večerov*, ki jih pripravlja Mini teater Ljubljana in Društvo študentov primerjalne književnosti. Mini teater na Križevniški, Ljubljana, ob 20. uri.

KARL GRŽAN

O njegovi knjigi *Le kaj počne bog v nebesih, ko je na zemlji toliko trpečih?* se bo z avtorjem pogovarjala Cveta Zalokar-Oražem. Matična knjižnica Kamnik, ob 19. uri. **T. JU.**

Produkcija ZKP RTV Slovenija

Vztrajanje pri kakovostnih izdajah

Ingrid Mager

Ob kulturnem prazniku svojo letno glasbeno založniško bero predstavi ZKP RTV Slovenija. Izdaj je manj iz leta v leto, tokrat je izšlo le še enajst zgoščenk.

ZKP RTV Slovenija vsako leto predstavi svojo celotno založniško produkcijo, ki nastane od enega do drugega kulturnega praznika. Ker je denarja čedalje manj, so tokrat izdali le še enajst plošč; nekaj jih je z zborovsko glasbo, nekaj s komorno, ena zgoščenka je izšla s področja jazza, ena pa prinaša legendarne radijske pravlјice *Lahko noč, otroci!*. »Vsesplošna kriza se vsako leto pozna tudi v naši produkciji, ki se je dobesedno razpolovila. Kljub temu in prav zato je še toliko bolj pomembno, da vztrajamo pri predstavljanju različnih generacij izvajalcev – od najmlajših, ki se kalijo po otroških zborih, prek mednarodno uveljavljenih glasbenikov, ki so ta hip na vrhuncu svojih umetniških poti, vse do starost na tem področju, kot je denimo letošnji jubilar, mariborski profesor, pianist in kritik Janko Šetinc,« je poudarila **Mojca Menart**, vodja in odgovorna urednica ZKP RTV Slovenija.

Letošnje izdaje so sicer omogočili Radio Slovenija, regionalna RTV centra Koper in Maribor, Mestna občina Maribor, JSKD in ministrstvo za kulturo. Prispevali so produkcijske možnosti, programska sredstva ali neposredna finančna sredstva, »vendar kot vemo, brez umetniškega navdiha in brez izjemnega vrhunskega dela na ustvarjalnih in poustvarjalnih področjih, denar ničesar ne naredi sam,« je še pripomnila glasbena urednica.

Zborovski izbori

Pesmi na dlani 2002–2012 se imenuje zbir skladb, ki jih je odpel in posnel **Mladinski in Dekliški pevski zbor Glasbene šole Koper** pod vodstvom uveljavljene zborovodkinje **Maje Cilensek**. Ta se je pri izboru osredotočila na skladbe slovenskih skladateljev in priredbe ljudskih pesmi, nekaj pa je tudi spiritualnih in odpetih v drugih jezikih. Največ skladb so posneli v zadnjem obdobju, ob koncu izbora na plošči pa se zbor vrača v čase, ko je bil še otroški, saj mnoge pevke sodelujejo s Cilenškovo že vrsto let. Leta 2012 je zbor zasedel prvo mesto v kategoriji dekliskih zborov na mednarodnem tekmovanju *Varsavia Cantat* na Poljskem.

Svojo ploščo je dobilo tudi *24. tekmovanje za veliko zborovsko nagrado Evrope Maribor 2012*, skupaj s posnetkom zmagovalnega zbora **Sofia Vocalensemble** in dirigentom **Bengtom Ollénom**. Uredila jo je **Mihaela Jagodic**, svetovalka za področje zborovstva pri JSKD, nanjo pa uvrstila še druge zборе, ki so se prebili v finale. **Mednarodno zborovsko tekmovanje Maribor**, ki je zadnja leta vključeno tudi v Zvezo tekmovanj za veliko nagrado Evrope, so prvič izvedli leta 2002, takrat skupaj z 12. državnim zborovskim tekmovanjem *Naša pesem*, od takrat pa se tekmovanji biennialno izmenjujeta.

Tretjo zborovsko zgoščenko je prispeval **APZ Tone Tomšič** Univerze v Ljubljani pod dirigentskim vodstvom **Sebastjana Vrhovnika**. Naslovili so ga *U33*; namreč, natanko toliko dni je minilo med prvim in zadnjim posnetkom na pričujočem dvojnem cedeju, kako širok je njihov repertoar, pa nakazuje tudi izbor skladb, ki ga začenja delo *Vox clamantis in deserto* Iacobusa Gallusa ter zaključujeta dve skladbi mlajše slovenske skladateljice **Tadeje Vulc** in sodobnega skladatelja **Velja Tormisa**. Na splošno so skladbe razdelili na sakralne in posvete.

Vokalna *Božična zgodba* preslikava bogato tradicijo slovenskih božičnih pesmi, bogat pa je tudi izbor izvajalcev. Poleg Simfoničnega orkestra RTV Slovenija sodelujejo Zbori RTV Slovenija, Slovenski oktet, Ljubljanski oktet, Oktet Deseti brat, Eroika ter **Marcos** in **Bernarda Fink** s pianistično komorno partnerico **Natašo Valant**. Posnetki so bili izbrani iz arhiva Radia Slovenija in za to izdajo obnovljeni, le štiri skladbe doslej še niso bile izdane tudi na nosilcu zvoka.

Sledi komornih razmišljanj

Ob 80. obletnici pianista, čembalista, pedagoga in kritika Janka Šetince se mu založba poklanja z zvočnim portretom, na katerem so izbrali njegove izvedbe del francoskih impresionistov Fauréja, Debussyja in Ravela. Uveljavil se je kot solist in komorni glasbenik, zasnoval je *Festival baročne*

glasbe in pozneje *Glasbeni september*, pravzaprav »je bil na začetku vsega, kar se je visokokakovostnega umetniškega spočenjalo v Mariboru«, kot je zapisala avtorica spremne besede ob tej zvočni izdaji.

Dolgoletna komorna prijateljka na odru, vrhunska kitarista in profesorja **Žarko Ignjatović** in **Jerko Novak**, sta po osmih letih ponovno izdala skupno zgoščenko, *Les Deux Amis*, kjer to svoje prijateljstvo poudarita tako skozi naslov plošče kot z istoimensko skladbo Fernanda Sora, drugo na zgoščenki. Spoznala sta se že med študijem v Gradcu, igrala po hodnikih Leonhardstarsse ter se družila v različnih zasedbah, leta 2001 pa sta se odločila za kitariski duo. Do svoje komorne plošče pa je prišel še violinist **Žiga Brank**, ki je posnel *Šest sonat za violino solo* iz opusa 27 skladatelja Eugéneja Ysaýeja. Kot solist se je v preteklih letih veliko posvečal snemanju, sicer pa je profesor na ljubljanskem konservatoriju za glasbo.

Flavtist **Matej Grahek** je prispeval še eno komorno ploščo, Mozartove *Kvartete za flavto*, zraven pa povabil še violinista **Mirana Kolbla**, violistko **Majo Rome** ter violončelista **Igorja Škerjanca**. Kvarteti so še posebej dragoceni, saj Mozart ni napisal veliko komornih del, v katerih bi združeval pihala in godal. Eden najpomembnejših evropskih festivalov *Seviq Brežice* je del zadnjega festivalskega dogajanja obeležil na zgoščenki; nanjo so uvrstili sedem ansamblov, ki so na različnih prizoriščih po Sloveniji nastopili v letu 2013. Repertoarno plošča prinaša dela J. S. Bacha, D. Ortiza, Alfonsa X. el Sabia, G. de Machauta, J. J. Fuxa, F. J. Haydna in še nekaj drugih.

Najboljše nove pravlјice

Edina plošča s področja jazza je *The Best Of*, izbor skladb mladega mednarodnega tria **BadBooshBand**, v katerem sodeluje tudi slovenska skladateljica in pianistka **Kaja Drakslar**. Delujejo pet let, to pa je njihova prva skupna plošča; gre za prepletanje avtorskih kompozicij in improvizacije.

Lahko noč, otroci! je radijska oddaja, ki jo lahko otroci že 48 let vsak dan spremljajo na Radiu Slovenija. Tokratna dvojna zgoščenka je rezultat nedavnega natečaja za izvirne pravlјice, na katerega je prispelo 717 pravlјic 420 avtorjev. Komisija je iz-

Page: 22

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 589 cm2

Kazalo

2 / 2

brala 45 pravljič, ki se zdaj premierno vrtijo na Prvem programu Radia Slovenija, 17 najboljših pa je zdaj tudi na plošči, tudi prvonagrajena *Polž + Bramorka* avtorice **Sare Kern**. Besedila interpretirajo naši dramski igralci, dodana je kakovostna avtorska glasba, plošči pa je priložena še knjižica z besedili. x

Produksijska bera založbe ZKP RTV Slovenija se zaradi varčevalnih finančnih rezov iz leta v leto zmanjšuje, zmanjšuje pa se tudi zaradi neustrezne umestitve založniškega programa kot tržne dejavnosti znotraj zakona o RTV Slovenija. Fotografija: Luka Čjuha

Drobtine med tipkami / Iztok Vrenčur

Ko ugasnejo luči

Ana Geršak

Iztok Vrenčur pripada generaciji avtorjev, rojenih v 80. letih, ki si vedno pogumneje utira pot v domači literarni prostor. Študent arheologije je že nastopil na različnih javnih pesniških in proznih branjih, med drugim se je kot finalist potegoval za naziv viteza poezije in se uvrstil na tretje mesto proznih mnogobojev, leta 2012 pa je po zmagi na Festivalu **mlade literature Urška** izšel njegov prvenec *Odrekanje svetlobi*.

Vrenčurjev roman bi lahko v marsičem vzporejali s štimungo heterogene zbirke kratkih zgodb *Sinice, sablje, sladoled* predhodnega »uršljana« Janeza Grma ali s hibridnim tekstom *Na/pol* Jasmina B. Freliha. Omenjenih naslovov ne družijo le to, da so prvenci, temveč predvsem svojevrstna skrb, ki jo v naraciji namenjajo ustvarjanju atmosfere. V svojih sicer raznolikih, avtorsko zaznamovanih svetovih se spogledujejo s fantastiko, absurdom, grotesko, ironijo, črnim humorjem in parodijo, predvsem pa se radi poigravajo z žanrskimi vzorci – Grm tako, da se osredotoči predvsem na vzorčno jezikovno kompozicijo, Frelih in Vrenčur pa žanr preigravata diskurzivno, z reproduciranjem zgodbene strukture in vpeljevanjem »zaznamovanih« likov, ki pa se zaradi časovne distance in zavedanja lastne neustreznosti v odnosu do prototipa groteskno deformirajo (pri Frelihu) ali ga karikirajo (pri Vrenčurju). V *Odrekanju svetlobi* se liki tako zavedajo svoje tipskosti in jo s absurdno hiperbolizacijo spreobrnejo v komični relief, čeprav je gibalno zgodbe vse prej kot humorno.

Popotnica v roman se glasi: »dan pod soncem je enak dnevu, / ljubezen nas bo raztrgala, / zato ni ločitve ni odrekanja / razen odrekanja svetlobi« in res se zdi, da v *Odrekanju svetlobi* ni prostora za »svetla« čustva. Junaki romana bi radi imeli vse, a zato ne želijo ničesar žrtvovati, so pa pripravljeni iti do konca v svojih zahtevah ne glede na žrtve. Zgodba se razvija vzporedno na dveh tirih, kjer spremljamo usodi glavnih likov Adama in Floyda. Prvi je uspešen odvetnik – zlati deček največje svetovne korporacije, ki jo vodi družba

zgovornega imena »Šef & Sinovi« – ki ne zna biti več srečen. Ker nima dovolj introspekcije, da bi poiskal pravi vir nezadovoljstva, za vse okrivi svojo ženo (»Nekoga mora sovražiti.«), od katere se po zakonu Cerkev svetega Zajca ne sme ločiti. Če želi biti srečen, jo mora ubiti, a za kaj takega nima poguma. Njegov antagonist, Floyd, ekscentričen gejevski igralec, je nasprotno človek akcije, ki teatralno napove krvavo maščevanje za pretep bivšega ljubimca. Romaneski zaplet se namreč sproži, ko skupina obritoglavcev vdre na srečanje gejevskih aktivistov in brutalno pretepe govornika. Dogodek, ki spominja na nedavni napad na Mitjo Blažiča, se v romanu preobrazijo v vprašanje, ali je maščevanje smiselno in kakšne so lahko njegove posledice? Kljub različnim motivacijam je odgovor obeh likov isti. Z maščevanjem Floyd sproži verigo katastrof, ki ga na koncu pahnejo v pogubo, Adam pa po umoru žene konča v Zajčevi riti. Manihejski Zajec ima smisel za humor.

Odrekanje svetlobi se dogaja v nedoločljivem času na nedoločljivem kraju. Morda je to svet v kateri od paralelnih dimenzij vesolja, morda distopična prihodnost družbe tukaj in zdaj, najverjetneje pa preprosta, črno-bela alegorija sodobnosti. Ni naključje, da se zgodba odvija na ploščatem svetu, okrog katerega kroži sončev disk. Temu primerno so ploščati tudi liki, ki se po takšnem svetu gibljejo. Gre za osebnosti brez prave globine, ki so se, skladno z naslovom, odrekle svetlobi in so pripravljene storiti vse, da zadovoljijo svoja tem(a)čna poželenja. Glede na scenografijo, v katero jih je umestil avtor, drugače sploh ne bi moglo biti: poleg ploščatosti je Vrenčurjev svet tudi izrazito bipolaren. Prestolnica se deli na urbano Mesto in konservativno Mesto II, prebivalci pa na geje in negeje oziroma na nevernike in vernike ter na bogate in revne, pri čemer se kategorije prekrivajo. Kapitalizem se je očitno povsem razpasel, ploščati svet obvladuje peščica najverjetneje kloniranih izbrancev (člani družine Šef & Sinovi so med sabo preveč zamenljivi, da bi bil to plod naključja), nad vsem pa bedi budno oko Cerkev in privržencev boga Zajca, krute nove religije, ki

je, tako slutimo, v krvavi vojni za Provincce postala edina prava vera novega sveta.

Vrenčur prižene opis nove vere v absurdne skrajnosti. Po ritualih se začija religija ne razlikuje preveč od katoliške, le simbolika se je spremenila: namesto Jezusa na križu se v *Odrekanju svetlobi* pojavi zajec, pribit na deblo, verniki molijo k Vélikemu Zajcu in skrajne neofašistične skupine se zbirajo v »folklornem Društvu prijateljev zajcev«. K Zajcu pa ni dovolj le moliti, treba ga je tudi zaužiti. V ta namen ima ploščati svet zajčje farme, ko se vernik pregreši, pa mu duhovnik prepove uživanje zajčjega mesa. Zajec je pravzaprav ambivalenten simbol. V različnih mitologijah predstavlja plodnost, obenem pa tudi strah in je kot tak primeren simbol za čas in prostor, v katerih se nekontrolirano množita zlo in maščevanje, za katerega noče nihče prevzeti odgovornosti. Strasti so namenjene le sovražstvu in maščevanju, spolnost pa poudarjeno ni več vprašanje užitka, temveč zgolj in samo moči. Avtor zajca v romanu večkrat vzporeja s Provincami, skrivnostnim, podivjanim gozdnim področjem, ki se razrašča na robu Mesta II. Gozd je neukročena narava, nezavedno, ki se upira človeško zasnovanemu redu. Tam vlada zakon najmočnejšega in ker je narava, z njo pa tudi nezavedno, močnejša od človeka, mu je tudi sovražna. Nekako tako kot podzemne kleti, kjer se zlo v romanu najraje zadržuje.

Odrekanje svetlobi ni brez šibkih točk, ima pa zato prepoznavno atmosfero. V romanu je pogosto slišati namige na vojno za Provincce, ki se je začela, »ko je padel vsak red«. Ni jasno, zakaj se je vojna začela, niti kako se je končala. Vrenčurju služi predvsem kot pripomoček za utrjevanje brezupnega vzdušja, ki ga lahko razbije le absurd. Prepoznavanje absurda pa se lahko razvije le do določene mere, in če je Adamov konec v vseh pogledih montypythonovski, je Floydov kratko malo tragičen: »Ugasni že enkrat to prekleto luč!« Ko se junaki odpovejo svetlobi, jih čaka le še životarjenje v neskončnih začajih rovih. x

Iztok Vrenčur:
Odrekanje
svetlobi
 (odlomek).

Če Veliki zajec namreč res obstaja, iz tega izhajajo zelo deprimirajoče razlage sveta in reda stvari. Lahko je na primer že davno tega stisnil rep med noge in sedaj beži čez širni kozmos, ker ga je strah in sovraži vse gnusne pizdarije, ki se dogajajo na votlem in ploščatem svetu. Ker na vse kriplje dirja in to počne že zelo dolgo, je zdaj že zelo, zelo daleč. Ko bo prestopil rob in mejo črnega platna vesolja, bo tudi v njem pustil vse spomine, ki se vežejo nanj, in takrat bo konec tudi vsega drugega.

Mogoče pa le ne beži. Ves čas je tukaj. Bdi. Nekoč, dolgo nazaj, je bil namreč ves ploščati svet ogromen gozd, pretkan s fluorescentno zelenimi tratami. Veliki zajec jih je predirjal podolgem in počez in predvidel vse, kar se bo na njih zgodilo. A že takrat mu je bilo bolj mar za rožice, drevesa ter majhne travniške parazite kot pa za ljudi in njihova življenja, ki jim pripisujejo toliko pomena in vrednosti. Prave ljubezni, lažnivi ljubimci. Smrt, trpljenje in horor. Večna prijateljstva in ogenj med nogami dekleta. Nič od tega ga ne bi moglo manj zanimati.

Iztok Vrenčur je s svojim prvencem *Odrekanje svetlobi* vzpostavil avtorsko zaznamovan svet, ki se spogleduje s fantastiko, absurdom in grotesko. Fotografija: Daniele Croci

Reach: 205.280

Country: Slovenija

1 / 3

Drobtine med tipkami / Iztok Vrenčur

Ko ugasnejo luči

Vir / Avtor: **Ana Geršak**Všeč mi je 0

18. februar 2014 (nazadnje spremenjeno: 0:00 18. februar 2014)

Oznake: [Drobtine med tipkami](#) Daj v skupno rabo 0

Iztok Vrenčur pripada generaciji avtorjev, rojenih v 80. letih, ki si vedno pogumneje utira pot v domači literarni prostor. Študent arheologije je že nastopil na različnih javnih pesniških in proznih branjih, med drugim se je kot finalist potegoval za naziv viteza poezije in se uvrstil na tretje mesto proznih mnogobojev, leta 2012 pa je po zmagi na Festivalu **mlade literature Urška** izšel njegov prvenec *Odrekanje svetlobi*.

Iztok Vrenčur je s svojim prvencem *Odrekanje svetlobi* vzpostavil avtorsko zaznamovan svet, ki se spogleduje s fantastiko, absurdom in grotesko. (Foto: Daniele Croci)

Vrenčurjev roman bi lahko v marsičem vzporejali s štimungo heterogene zbirke kratkih

zgodb *Sinice*, *sablje*, *sladoled* predhodnega »uršljana« Janeza Grma ali s hibridnim tekstom *Na/po* Jasmina B. Freliha. Omenjenih naslovov ne družijo le to, da so prvenci, temveč predvsem svojevrstna skrb, ki jo v naraciji namenjajo ustvarjanju atmosfere. V svojih sicer raznolikih, avtorsko zaznamovanih svetovih se spogledujejo s fantastiko, absurdom, grotesko, ironijo, črnim humorjem in parodijo, predvsem pa se radi poigravajo z žanrskimi vzorci – Grm tako, da se osredotoči predvsem na vzorčno jezikovno kompozicijo, Frelih in Vrenčur pa žanr preigravata diskurzivno, z reproduciranjem zgodbene strukture in vpeljevanjem »zaznamovanih« likov, ki pa se zaradi časovne distance in zavedanja lastne neustreznosti v odnosu do prototipa groteskno deformirajo (pri Frelihu) ali ga karikirajo (pri Vrenčurju). V *Odrekanju svetlobi* se liki tako zavedajo svoje tipskosti in jo s absurdno hiperbolizacijo spreobrnejo v komični relief, čeprav je gibalno zgodbe vse prej kot humorno.

Popotnica v roman se glasi: »dan pod soncem je enak dnevu, / ljubezen nas bo raztrgala, / zato ni ločitve ni odrekanja / razen odrekanja svetlobi« in res se zdi, da v *Odrekanju svetlobi* ni prostora za »svetla« čustva. Junaki romana bi radi imeli vse, a zato ne želijo ničesar žrtvovati, so pa pripravljeni iti do konca v svojih zahtevah ne glede na žrtve. Zgodba se razvija vzporedno na dveh tirih, kjer spremljamo usodi glavnih likov Adama in Floyda. Prvi je uspešen odvetnik – zlati deček največje svetovne korporacije, ki jo vodi družba zgovornega imena »Šef & Sinovi« – ki ne zna biti več srečen. Ker nima dovolj introspekcije, da bi poiskal pravi vir nezadovoljstva, za vse okrivi svojo ženo (»Nekoga mora sovražiti.«), od katere se po zakonu Cerkve svetega Zajca ne sme ločiti. Če želi biti srečen, jo mora ubiti, a za kaj takega nima poguma. Njegov antagonist, Floyd, ekscentričen gejevski igralec, je nasprotno človek akcije, ki teatralno napove krvavo maščevanje za pretep bivšega ljubimca. Romaneski zaplet se namreč sproži, ko skupina obritoglavcev vdre na srečanje gejevskih aktivistov in brutalno pretepe govornika. Dogodek, ki spominja na nedavni napad na Mitjo Blažiča, se v romanu preobrazi v vprašanje, ali je maščevanje smiselno in kakšne so lahko njegove posledice? Kljub različnim motivacijam je odgovor obeh likov isti. Z maščevanjem Floyd sproži verigo katastrof, ki ga na koncu pahnejo v pogubo, Adam pa po umoru žene konča v Zajčevi riti. Manihejski Zajec ima smisel za humor.

Odrekanje svetlobi se dogaja v nedoločljivem času na nedoločljivem kraju. Morda je to svet v kateri od paralelnih dimenzij veselja, morda distopična prihodnost družbe tukaj in zdaj, najverjetneje pa preprosta, črno-bela alegorija sodobnosti. Ni naključje, da se zgodba odvija na ploščatem svetu, okrog katerega kroži sončev disk. Temu primerno so ploščati tudi liki, ki se po takšnem svetu gibljejo. Gre za osebnosti brez prave globine, ki so se, skladno z naslovom, odrekle svetlobi in so pripravljene storiti vse, da zadovoljijo svoja tem(ač)na poželenja. Glede na scenografijo, v katero jih je umestil avtor, drugače sploh ne bi moglo biti: poleg ploščatosti je Vrenčurjev svet tudi izrazito bipolaren. Prestolnica se deli na urbano Mesto in konservativno Mesto II, prebivalci pa na geje in negeje oziroma na nevernike in vernike ter na bogate in revne, pri čemer se kategorije prekrivajo. Kapitalizem se je očitno povsem razpasel, ploščati svet obvladuje peščica najverjetneje kloniranih izbrancev (člani družine Šef & Sinovi so med sabo preveč zamenljivi, da bi bil to plod naključja), nad vsem pa bedi budno oko Cerkve in privržencev

boga Zajca, krute nove religije, ki je, tako slutimo, v krvavi vojni za Province postala edina prava vera novega sveta.

Vrenčur prižene opis nove vere v absurdne skrajnosti. Po ritualih se zajčja religija ne razlikuje preveč od katoliške, le simbolika se je spremenila: namesto Jezusa na križu se v *Odrekanju svetlobi* pojavi zajec, pribit na deblo, verniki molijo k Velikemu Zajcu in skrajne neofašistične skupine se zbirajo v »folklornem Društvu prijateljev zajcev«. K Zajcu pa ni dovolj le moliti, treba ga je tudi zaužiti. V ta namen ima ploščati svet zajčje farme, ko se vernik pregreši, pa mu duhovnik prepove uživanje zajčjega mesa. Zajec je pravzaprav ambivalenten simbol. V različnih mitologijah predstavlja plodnost, obenem pa tudi strah in je kot tak primeren simbol za čas in prostor, v katerih se nekontrolirano množita zlo in maščevanje, za katerega noče nihče prevzeti odgovornosti. Strasti so namenjene le sovraštvu in maščevanju, spolnost pa poudarjeno ni več vprašanje užitka, temveč zgolj in samo moči. Avtor zajca v romanu večkrat vzporeja s Provincami, skrivnostnim, podivjanim gozdnim področjem, ki se razrašča na robu Mesta II. Gozd je neukročena narava, nezavedno, ki se upira človeško zasnovanemu redu. Tam vlada zakon najmočnejšega in ker je narava, z njo pa tudi nezavedno, močnejša od človeka, mu je tudi sovražna. Nekako tako kot podzemne kleti, kjer se zlo v romanu najraje zadržuje.

Odrekanje svetlobi ni brez šibkih točk, ima pa zato prepoznavno atmosfero. V romanu je pogosto slišati namige na vojno za Province, ki se je začela, »ko je padel vsak red«. Ni jasno, zakaj se je vojna začela, niti kako se je končala. Vrenčurju služi predvsem kot pripomoček za utrjevanje brezupnega vzdušja, ki ga lahko razbije le absurd. Prepoznavanje absurda pa se lahko razvije le do določene mere, in če je Adamov konec v vseh pogledih montypythonovski, je Floydov kratko malo tragičen: »Ugasni že enkrat to prekleto luč!« Ko se junaki odpovejo svetlobi, jih čaka le še životarjenje v neskončnih zajčjih rovih.

Iztok Vrenčur: *Odrekanje svetlobi* (odlomek).

Če Veliki zajec namreč res obstaja, iz tega izhajajo zelo deprimirajoče razlage sveta in reda stvari. Lahko je na primer že davno tega stisnil rep med noge in sedaj beži čez širni kozmos, ker ga je strah in sovraži vse gnusne pizdarije, ki se dogajajo na votlem in ploščatem svetu. Ker na vse kriplje dirja in to počne že zelo dolgo, je zdaj že zelo, zelo daleč. Ko bo prestopil rob in mejo črnega platna vesolja, bo tudi v njem pustil vse spomine, ki se vežejo nanj, in takrat bo konec tudi vsega drugega.

Mogoče pa le ne beži. Ves čas je tukaj. Bdi. Nekoč, dolgo nazaj, je bil namreč ves ploščati svet ogromen gozd, pretkan s fluorescentno zelenimi tratami. Veliki zajec jih je predirjal podolgem in počez in predvidel vse, kar se bo na njih zgodilo. A že takrat mu je bilo bolj mar za rožice, drevesa ter majhne travniške parazite kot pa za ljudi in njihova življenja, ki jim pripisujejo toliko pomena in vrednosti. Prave ljubezni, lažnivi ljubimci. Smrt, trpljenje in horor. Večna prijateljstva in ogenj med nogami dekleta. Nič od tega ga ne bi moglo manj zanimati.

Reach: 205.280

Country: Slovenija

1 / 3

Vztrajanje pri kakovostnih izdajah

Vir / Avtor: **Ingrid Mager**Všeč mi je 0

18. februar 2014 (nazadnje spremenjeno: 0:00 18. februar 2014)

Oznake: [Produkcija ZKP RTV Slovenija](#)
[g+ Daj v skupno rabo](#) 0

Ob kulturnem prazniku svojo letno glasbeno založniško bero predstavi ZKP RTV Slovenija. Izdaj je manj iz leta v leto, tokrat je izšlo le še enajst zgoščenk.

Produksijska bera založbe ZKP RTV Slovenija se zaradi varčevalnih finančnih rezov iz leta v leto zmanjšuje, zmanjšuje pa se tudi zaradi neustrezne umestitve založniškega programa kot tržne dejavnosti znotraj zakona o RTV Slovenija. (Foto: Luka Cjuha)

ZKP RTV Slovenija vsako leto predstavi svojo celotno založniško produkcijo, ki nastane od enega do drugega kulturnega praznika. Ker je denarja čedalje manj, so tokrat izdali le še enajst plošč; nekaj jih je z zborovsko glasbo, nekaj s komorno, ena zgoščenka je izšla s področja jazza, ena pa prinaša legendarne radijske pravljice *Lahko noč, otroci!*. »Vsesplošna kriza se vsako leto pozna tudi v naši produkciji, ki se je dobesedno razpolovila. Kljub temu in prav zato je še toliko bolj pomembno, da vztrajamo pri predstavljanju različnih generacij izvajalcev – od najmlajših, ki se kalijo po otroških zborih, prek mednarodno uveljavljenih glasbenikov, ki so ta hip na vrhuncu

svojih umetniških poti, vse do starost na tem področju, kot je denimo letošnji jubilarant, mariborski profesor, pianist in kritik Janko Šetinc,« je poudarila **Mojca Menart**, vodja in odgovorna urednica ZKP RTV Slovenija.

Letošnje izdaje so sicer omogočili Radio Slovenija, regionalna RTV centra Koper in Maribor, Mestna občina Maribor, **JSKD** in ministrstvo za kulturo. Prispevali so produkcijske možnosti, programska sredstva ali neposredna finančna sredstva, »vendar kot vemo, brez umetniškega navdiha in brez izjemnega vrhunskega dela na ustvarjalnih in poustvarjalnih področjih, denar ničesar ne naredi sam,« je še pripomnila glasbena urednica.

Zborovski izbori

Pesmi na dlani 2002–2012 se imenuje zbir skladb, ki jih je odpel in posnel **Mladinski in Dekliški pevski zbor Glasbene šole Koper** pod vodstvom uveljavljene zborovodkinje **Maje Cilenšek**. Ta se je pri izboru osredotočila na skladbe slovenskih skladateljev in priredbe ljudskih pesmi, nekaj pa je tudi spiritualnih in odpetih v drugih jezikih. Največ skladb so posneli v zadnjem obdobju, ob koncu izbora na plošči pa se zbor vrača v čase, ko je bil še otroški, saj mnoge pevke sodelujejo s Cilenškovo že vrsto let. Leta 2012 je zbor zasedel prvo mesto v kategoriji dekliških zborov na mednarodnem tekmovanju Varsavia Cantat na Poljskem.

Svojo ploščo je dobilo tudi *24. tekmovanje za veliko zborovsko nagrado Evrope Maribor 2012*, skupaj s posnetkom zmagovalnega zbora **Sofia Vocaleensemble** in dirigentom **Bengtom Ollénom**. Uredila jo je **Mihaela Jagodic**, svetovalka za področje zborovstva pri **JSKD**, nanjo pa uvrstila še druge zборе, ki so se prebili v finale. *Mednarodno zborovsko tekmovanje Maribor*, ki je zadnja leta vključeno tudi v Zvezo tekmovanj za veliko nagrado Evrope, so prvič izvedli leta 2002, takrat skupaj z 12. državnim zborovskim tekmovanjem *Naša pesem*, od takrat pa se tekmovanji bienalno izmenjujeta.

Tretjo zborovsko zgoščenko je prispeval **APZ Tone Tomšič** Univerze v Ljubljani pod dirigentskim vodstvom **Sebastjana Vrhovnika**. Naslovili so ga *1133*; namreč, natanko toliko dni je minilo med prvim in zadnjim posnetkom na pričujočem dvojnem cedeju, kako širok je njihov repertoar, pa nakazuje tudi izbor skladb, ki ga začenja delo *Vox clamantis in deserto* Iacobusa Gallusa ter zaključujeta dve skladbi mlajše slovenske skladateljice **Tadeje Vulc** in sodobnega skladatelja **Velja Tormisa**. Na splošno so skladbe razdelili na sakralne in posvete.

Vokalna *Božična zgodba* preslikava bogato tradicijo slovenskih božičnih pesmi, bogat pa je tudi izbor izvajalcev. Poleg Simfoničnega orkestra RTV Slovenija sodelujejo Zbori RTV Slovenija, Slovenski oktet, Ljubljanski oktet, Oktet Deseti brat, Eroika ter **Marcos** in **Bernarda Fink** s pianistično komorno partnerico **Natašo Valant**. Posnetki so bili izbrani iz arhiva Radia Slovenija in za to izdajo obnovljeni, le štiri skladbe doslej še niso bile izdane tudi na nosilcu zvoka.

Sledi komornih razmišljanj

Ob 80. obletnici pianista, čembalista, pedagoga in kritika Janka Šetinca se mu založba poklanja z zvočnim portretom, na katerem so izbrali njegove izvedbe del francoskih impresionistov Fauréja, Debussyja in Ravela. Uveljavil se je kot solist in komorni glasbenik, zasnoval je *Festival baročne glasbe* in pozneje *Glasbeni september*, pravzaprav »je bil na začetku vsega, kar se je visokokakovostnega umetniškega spočenjalo v Mariboru«, kot je zapisala avtorica spremne besede ob tej zvočni izdaji.

Dolgoletna komorna prijateljka na odru, vrhunska kitarista in profesorja **Žarko Ignjatović** in **Jerko Novak**, sta po osmih letih ponovno izdala skupno zgoščenko, *Les Deux Amis*, kjer to svoje prijateljstvo poudarita tako skozi naslov plošče kot z istoimensko skladbo Fernanda Sora, drugo na zgoščenci. Spoznala sta se že med študijem v Gradcu, igrala po hodnikih Leonhardstarsse ter se družila v različnih zasedbah, leta 2001 pa sta se odločila za kitarski duo. Do svoje komorne plošče pa je prišel še violinist **Žiga Brank**, ki je posnel *Šest sonat za violino solo* iz opusa 27 skladatelja Eugéneja Ysaÿeja. Kot solist se je v preteklih letih veliko posvečal snemanju, sicer pa je profesor na ljubljanskem konservatoriju za glasbo.

Flavtist **Matej Grahek** je prispeval še eno komorno ploščo, Mozartove *Kvartete za flavto*, zraven pa povabil še violinista **Mirana Kolbla**, violistko **Majo Rome** ter violončelista **Igorja Škerjanca**. Kvarteti so še posebej dragoceni, saj Mozart ni napisal veliko komornih del, v katerih bi združeval pihala in godal. Eden najpomembnejših evropskih festivalov *Seviqč Brežice* je del zadnjega festivalskega dogajanja obeležil na zgoščenci; nanjo so uvrstili sedem ansamblov, ki so na različnih prizoriščih po Sloveniji nastopili v letu 2013. Repertoarno plošča prinaša dela J. S. Bacha, D. Ortiza, Alfonsa X. el Sabia, G. de Machauta, J. J. Fuxa, F. J. Haydna in še nekaj drugih.

Najboljše nove pravljice

Edina plošča s področja jazza je *The Best Of*, izbor skladb mladega mednarodnega tria **BadBooshBand**, v katerem sodeluje tudi slovenska skladateljica in pianistka **Kaja Draksler**. Delujejo pet let, to pa je njihova prva skupna plošča; gre za prepletanje avtorskih kompozicij in improvizacije.

Lahko noč, otroci! je radijska oddaja, ki jo lahko otroci že 48 let vsak dan spremljajo na Radiu Slovenija. Tokratna dvojna zgoščenska je rezultat nedavnega natečaja za izvirne pravljice, na katerega je prispelo 717 pravljic 420 avtorjev. Komisija je izbrala 45 pravljic, ki se zdaj premierno vrtijo na Prvem programu Radia Slovenija, 17 najboljših pa je zdaj tudi na plošči, tudi prvonagrajena Polž + Bramorka avtorice **Sare Kern**. Besedila interpretirajo naši dramski igralci, dodana je kakovostna avtorska glasba, plošči pa je priložena še knjižica z besedili.

PUHAR V LJUBLJANI

Potujoča razstava Od Kranja do Dovjega ob 200. obletnici rojstva Janeza Puharja trenutno gostuje v galeriji JSKD Kult 3000 na Metelkovi v Ljubljani.

Igor Kavčič

Razstava, ki so jo soavtorji Petra Puhar, Vasja Doberlet in Jernej Kejžar prvič predstavili konec januarja v Gradu Khislstein v Kranju, je že teden dni na ogled v galeriji JSKD Kult 3000 v Ljubljani. Razstava Janez Puhar je pregled izumiteljevega življenja, talentov in dosežkov ter njegove dediščine. Ob njej je tudi tokrat na ogled tudi fotografij članov Fotografskega društva Janez Puhar Kranj. Odprtja razstave se je udeležil tudi minister za kulturo Uroš Grilc, ki je ob tem povedal: »Janez Puhar, izumitelj tako imenovane ga »svetlopisa« oziroma

Foto: Vitomir Pretnar

Soavtorica razstave o Janezu Puharju Petra Puhar v pogovoru z ministrom za kulturo Urošem Grilcem

fotografije na steklo, je tako na področju znanosti kot na področju umetnosti eden izmed pionirjev svoje stroke, a nanj vse prepogosto pozabljam. Naša dolžnost je, da vodilnim ljudem iz

naše zgodovine damo mesto, ki si ga zaslužijo.« Razstava o Janezu Puharju bo letos prepotovala dvanajst mest po Sloveniji – vse postojanke, na katerih se je zadržala življenjska pot Janeza

Puharja, med njimi je zdaj tudi Ljubljana, kjer je obiskoval gimnazijo. Kot je še dejal minister za kulturo, je lahko vsako mesto, ki bo gostilo to zanimivo in pomembno razstavo, ponosno, da je nekaj let dajalo dom človeku tako pronicljivega duha in iskrive znanstvene radovednosti, kot je bil Janez Puhar, čigar vsekakor hvalevreden ustvarjalni entuziazem se odraža tudi pri ustvarjalcih razstave. Ali kot je povedala Petra Puhar, ena do njih: »Ustvarjalci razstave in snovalci Puharjevega leta si želimo predvsem to, da bi nam uspelo doseči, da konec leta nihče več ne bo rekel, da ne ve, kdo je slovenski izumitelj fotografije na steklo...« V nadaljevanju naj bi se razstava selila v Leskovec.